

Иван Вазов

Наводнението

Слънцето хвърляше един весел сноп лучи през полуотворения прозорец. Облегната отпуснато на възглавницата си, в едно положение, пълно с нетърсена безгрижна прелест, нежната и чувствителна госпожа Милица Арсениева дочиташе най-занимателната и сърцепленяваща глава на стария френски роман „La Dame de Monsoreau“ от Дюма.

Тя следеше с трепетни примирания на сърцето страшните прекеждия на героя, из които той излизаше здрав и читав, за да налети на други, още по-ужасни; тя с тревога безкрайна делеше вълненията му, преживяваше опасностите му и тържествуваше със сълзи на очи избавлението на симпатичния любовник на Диана Монзоро!

Тя биде пресечена в четенето си от гласа на мъжа си, който влезе в стаята:

– Милице, желаш ли да те разходя на Ючбунар?

– Какво ще дирим там?

– Да видим наводнението: Княжевската река е преляла и потопила цял Ючбунар. Езеро е станало. Къщията като острови се показват сред водата... Интересна гледка! Казват – завърши Арсениев изреждането на тия съблазнителни новости, – че имало и деца удавени и труповете им плуват!

Тук Милица не утрая. Тя захлупи романа тъкмо там, дето се захващаше дуелът със сабя между благородния герой и петте му врагове – царедворците на Хенриха III.

– Да вървим, Йордо!

Тя се поскъта набързо пред огледалото, тури си напетата шапка с шраусовото перо. Йордо повика един файтон и фукнаха към Ючбунар.

Милициното сърце туптеше от любопитство.

Още при влизането в Солунска улица Милица и Йордо видяха предвестника на ючбунарския потоп: една планинска бара, която минава край София, беше също преляла и преобърнала тая по-ниска част от улицата на мътно, жълто блато. Конете нагазиха в порохната вода и потънаха до корема. На Милица гърдите бяхтяха... Ами какво ли ще е на Ючбунар? Конете изгазиха с мъка и излязоха на сухо. Бичът плюсна пак по гърбовете им и те отидоха напред, оставяйки по улицата ивица от мокрите следи на файтона.

Излязоха на Витошка улица, минаха край „Свети Крал“, завиха на запад и удариха към Ючбунар.

Имаше и други коли, що бързаха по посока на Ючбунар. Зрелището на разорение и нещастия привличаше столицата към преградията ѝ. Милица и Йордо горяха от нетърпение да заварят катастрофата в пълнотата

й.

Милица, естествено надарена с богато въображение, което романи-те още пт развиваха, си представяше вече умствено картината на наводнението. Как страшно бучеше водата, в която се обръщат разни покъщнини, дрехи, съдове на разсипаните потопени къщи! А между тия уломки и безименни неща плуват трупове с лица, обърнати към небето, и гледат с изцъклени очи... Милица се потърси от тая гледка, страшна и оттласкателна, и испита нов трепет от парливо, сладко и неодолимо любопитство.

От огнената Вайсова воденица се захваща наводненото предградие. Милица търсеше с поглед да лъсне вода из улиците; тя напразно търсеше езерото и по-нататък, когато колата бяха в самия Ючбунар. Имаше пресни следи от вода само, мътни вирчини, които се оттичаха, гладка нова тиня, оставена на двете страни на шосето от изтеклия порой; видяха се къщици с основи, зле подгизнали, дори до прозорците, и по-високо, и на праговете застанали с изплашени и оглупели лица сиромаси хора.

* * *

Милица пръв път идеше в Ючбунар.

Тя с удивление гледаше наоколо си. Това ново предградие, това скорошно заселение носеше печата на прибързаност и пресиленост на създаването си. Къщи малки, ниски, сковани от клечки, квартали, теглени по план – пусти, улици, сечени право – непроходни. Плод на една безчеловечна спекула, Ючбунар изникна в късо време като гъби сред благата почва. Хиляди бедни и еврейски семейства, изгонени из центъра на столицата в разгара на обновлението й, бидоха хвърлени тука с колибите си, с дрипите си, с воните си, осъдени на плесеняване и епидемически болести от мокротата на земята и от миазмите на въздуха, тлетворния облак на които западният вятър постоянно навява като невидима зараза над столицата. София побърза да има своя Ghetto.

* * *

Файтонът хвърчеше напред по шосираната улица. Все тая гледка наляво и надясно; дири от наводнение, стари застояли локви, кал; нещастни дрипави същества, анемични, жълти лица със скрофулозни разположения, мръсни еврейки и еврейчета, клекнали до праговете при синкавите бари, изливани от домашни помии. Но езеро, но срутени

къщи, но удавени деца, които плуват по мътната вода – нямаше.

На другия край на улицата се видят повече хора; събрани накуп, там има и файтони.

– Там е! – посочи Йордо.

Колата се понесоха.

Стигнаха купа. Тоя куп стоеше на моста на Княжеската река и я гледаше. Тя, още голяма и гневна, шумеше с дебелите си мътни талози, но спаднала вече и безопасна за жилищата на ючбунарци.

Милица попита един евреин:

– Вода няма ли на друго място?

– Няма, няма, госпожо, не се бойте. Слава богу, оттече се – отговори евреинът, като поздрави с орфаната си кожена шапка.

– А де са срутените къщи от водата?

Евреинът отговори:

– Няма срутени къщи.

И той се вираше с наслаждение в заруменялото от свежия ветрец и хубаво лице на Милица.

– Деца удавени има ли? – попита Йордо.

– Няма господине; лъжат. Никой човек не стана зян. Водата се дръпна скоро.

По Милициното лице се изобрази незадоволство; тя се обърна към мъжа си укоризнено:

– Йордо! Твоите новини излязоха вятър.

– Както ги купих, тъй ти ги продадох – отговори той. – Преувеличили са – от бълхата хората правят бивол. Карай назад! – заповяда на возача.

И колата се повърнаха между два реда подгизнали къщи, оплоти от кал дюкяни и купчини мръсни и жълти евреи, и при срещата на други туристи във файтони, със същото недоумение, изписано по лицата...

* * *

Милица си свали капелата твърде недоволна, твърде разочарована, твърде сърдита. То не заслужавало да зарече романа на най-критическото място пред дуела. Няма нито къща погълната, нито деца издавени... Напрасно й раздразниха любопитството и я обезпокоиха.

Тя подхвана пак романа си и зачете с разтупано от прежното вълнение сърце, за да види по-скоро дали се избави от новата страшна опасност животът на фантастическия герой.

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Надежда Владимирова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3809>]